

Pär Larshans,
hållbarhetschef
på Ragn-Sells.

Lina Bergström,
vd för Återvinnings-
industrierna.

Åsa Domeij,
ordförande för Delegatio-
nen för cirkulär ekonomi

Tony Clark,
vd för Avfall Sverige.

Nyckelspelare i den cirkulära omställningen

POLITIKEN

Regeringen

Regeringen står redo och på punkt 38 i januariöverenskommelsen slår den tillsammans med Liberalerna och Centerpartiet fast att politiken ska stärka utvecklingen av resurseffektiv cirkulär ekonomi. Här utlovas också en bred översyn av regelverken för återvinning och hantering av avfall och restprodukter.

Delegationen för cirkulär ekonomi

Delegationen leds av Axfoods hållbarhetschef Åsa Domeij och ska på regeringens uppdrag utreda hur politiken kan bidra till den cirkulära omställningen. Delegationen slog nyligen fast att den ska fokusera på tre huvudområden - plast, offentliga upphandling och design för cirkularitet.

Nordiska rådet

Nordiska rådet har tagit sig an cirkulär ekonomi med hull och hår och inrättat en särskild arbetsgrupp kallade NCE som har i uppdrag att bidra till aktiviteter och erfarenhetsbyte mellan länderna. Än så länge har Finland varit det lysande exemplet med en färdig nationell plan för cirkulär ekonomi.

EU

År 2016 lanserade EU sitt paket för cirkulär ekonomi och i dag har 54 åtgärder genomförts för att ställa om unionen i cirkulär riktning. Den senaste rapporten från Circular Economy Action Plan släpptes i mars i år.

Evalena Blomqvist, chef
för innovationsprogrammet
RE:Source.

Jonas Carlehed,
hållbarhetschef
på Ikea.

Från linjärt till **CIRKULÄRT:** – här är den nya spelplanen

Arbetet med att ställa om den svenska ekonomin från linjärt till cirkulärt är redan i full gång. Ett stort antal aktörer har tagit sina positioner på den nya spelplanen. Målet är gemensamt, men aktörernas intressen och strategier skiljer sig ofta åt.

Björn Anderberg bjorn.anderberg@aktuellhallbarhet.se

NÄRINGSLIVET

Circular Sweden

Circular Sweden består av Axfood, H&M, Houdini, Ikea, NCC, Spensdrups, SSAB, Tarkett och Återvinningsindustrierna som tillsammans försöker driva politik och opinion framåt för att skapa cirkulära materialflöden.

100-gruppen

100-gruppen drivs av ett antal företag i inredningsbranschen och syftet är att gemensamt skapa en cirkulär inredningsmarknad. Arbetet är uppdelat i tre huvudspår, kravkriterier och varudeklarationer, affärsmodeller för cirkulära interiörer samt informations-spridning och marknadsföring.

Cradlenet

Nätverket Cradlenet var tidigt ute och grundades 2009, då med fokus på konceptet "från vaggan till vaggan", en typ av föregångare till cirkulär ekonomi. I dag är nätverket helt fokuserat på cirkulär ekonomi och erbjuder nätverkande och diskussioner i ämnet.

Ragn-Sells

Avfallsföretaget Ragn-Sells är ett svenskt bolag som verkligen tagit sig an de cirkulära utmaningarna. Orsaken är uppenbar. Utan avfall kommer dagens återvinningsindustri att förändras kraftigt. Företaget ser i dag samverkan och delad kunskap som en nyckel framåt.

Ikea

Ikea är ytterligare ett bolag som satsar hårt på en cirkulär omställning. Målet "Cirkulära Ikea 2030" slår fast att bolagets alla produkter ska designas för ett cirkulärt liv, att all material som används är förnybart eller cirkulärt och att Ikea ska samarbeta med andra aktörer för att hjälpa kunderna att förlänga livet på sina produkter. I år börjar Ikea också för första gången att hyra ut möbler till företagskunder.

Atea

IT-företaget Atea arbetar aktivt för att samla branschen och gemensamt skapa cirkulära lösningar. I rapporten "Circular economy - the foundation of a sustainable IT industry" som släpptes i mars konstateras att de nordiska IT-köparna pekar ut cirkulär ekonomi som IT-branschens viktigaste hållbarhetsfråga.

Isabella Lövin
(MP) miljö- och
klimatminister

Åsa Pettersson
hållbarhetschef,
Scania

**Christian von
Koenigsegg**
vd och grundare,
Koenigsegg
Collapse

Åsa Romson
miljöjuridisk
expert, IVL Svenska
Miljöinstitutet

**Anna-Carin
Joelsson**
chef affärsutveck-
ling, projekt &
IT, Ellevio

Björn Wiman
kulturchef,
Dagens Nyheter

Mathieu Dunant
head of Innovation,
RAPT Group

Ekotransport 2030

Konferens · 7 maj 2019
Münchenbryggeriet, Stockholm

Ekotransport är den årliga mötespunkten för beslutsfattare från företag, organisationer och myndigheter, som arbetar för att nå målet om en fossiloberoende fordonsflotta år 2030.

Ur programmet:

- Så måste politiken öka takten för fossilfria transporter
- Miljözoner och slutdatum för försäljning av fossilbränslebilar – vad gäller?

- Frankrike – så lär vi oss av landet som gav oss bonus-malus
- EU-valet – räkna med detta från Bryssel 2019-2024
- Mindre och medelstora kommuner inspirerar i omställningen
- Årets utmaning – så tar man tåget till kontinenten
- Årets oväntade klimathjälte – lär av de bästa!

Deltagaransvarig

Sebastian Lindelöf, 0769-40 30 45
sebastian.lindelof@bonniernews.se

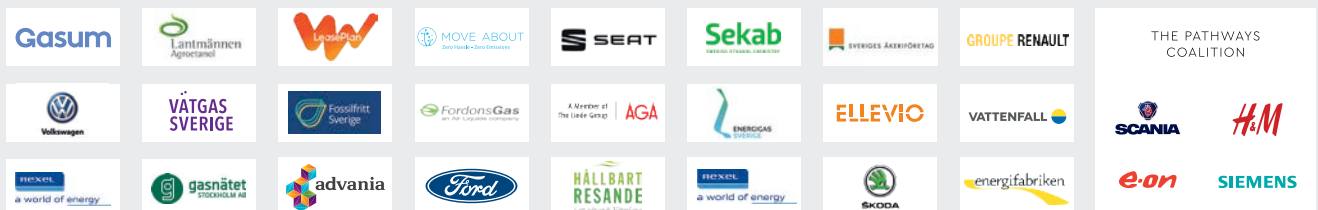
Partneransvarig:

Norah Miller, 0738-52 19 61
norah.miller@aktuellhallbarhet.se

Malin Dahl, 073-558 75 65
malin.dahl@bbm.bonnier.se

ekotransport2019.aktuellhallbarhet.se

Partner:

”Min gissning är att Sverige är betydligt mindre cirkulärt än världsgenomsnittet.”

Bara 9 procent av ekonomin i världen anses enligt forskningen vara cirkulär. Sverige är en av världens mest linjära ekonomier och i den svenska ekonomin raderas varje år 40 miljarder kronor på grund av begränsad återanvändning och återvinning. Utvecklingen går dessutom åt fel håll. Vi blir inte mer cirkulära, utan mindre. Det är några slutsatser från tre svenska auktoriteter inom cirkulär ekonomi.

Pär Larshans, hållbarhetschef på Ragn-Sells är nytillträdd ordförande för nätverket Cradlenet.

– Av allt avfall i Sverige, 142 miljoner ton enligt SCB, så återför vi endast en bråkdel. Problemet är att vi måste ha en tydlig definition först vad som är cirkularitet och vad som räknas till det, säger han.

Evalena Blomqvist, chef för innovationsprogrammet RE:Source, hänvisar till forskning som visar att bara 9 procent av världens ekonomi i dag är cirkulär.

– Trenden går dessutom åt fel håll. Min gissning är att Sverige är betydligt mindre cirkulärt än världsgenomsnittet. Sverige är bland topp 15 på listan över ekologiskt fotavtryck per capita och är därmed en av de

mest linjära ekonomierna i världen.

Lina Bergström är vd för Återvinningsindustrierna, en av nätverket Circular Swedens grundare.

– För att nå en cirkulär ekonomi krävs ett ”mindshift”. Vi måste börja se avfall som en resurs.

För att nå en cirkulär ekonomi krävs framför allt cirkulära företag. Enligt de tre experterna finns en rad, relativt enkla, aktiviteter som ett företag kan genomföra för att bli en del av den cirkulära ekonomin. Pär Larshans pekar på potentialen inom inköp och offentlig upphandling.

– Inköpsavdelningen har en stor potential att göra skillnad. Om man vid inköp i första hand prioriterar att produkten skall innehålla återvunnet material så skapas med automatik en cirkulär marknad. Offentlig sektor har via upphandlingar en stor möjlighet att gå före.

Lina Bergströms främsta tips till företag som vill bli cirkulära är att se över materialflöden, leverantörskedja, produktdesign och förpackningar.

– Kan mer återvunnet material användas? Kan produkten och förpackningarna lätt tas isär efter användning? Och kan

materialet återvinnas till nya produkter? Det är frågor som företag bör ställa sig.

– Lägga en plan på hur produkten eller tjänsten kan sänka sitt resursuttag i den primära första användningen. Lägga också en tydlig plan för hur materialet som finns i produkten eller tjänsten kan leva och ha ett högt värde för många länge, säger Evalena Blomqvist.

Andelen återvunnet material i form av bibehållet värde som finns i de produkter som köps in är enligt Pär Larshans det viktigaste nyckeltalet för att visa om ett företag är cirkulärt. Lina Bergström är inne på samma linje.

– De viktigaste nyckeltalen är andel återvunnet material i produkter samt hur stor andel av materialet i producerade och sålda produkter som går tillbaka till materialåtervinning, säger hon.

Evalena Blomqvist tycker att företag bör mäta de primära resursuttag som företaget står bakom och sedan jämföra dessa resursuttag med försäljningen av produkter och tjänster samt vinsten som företaget gör.

Näringslivet är förstås viktigt för att ekonomin ska bli cirkulär. Men företagen kan inte driva utvecklingen själva. Pär Lars-

Evalena Blomqvist, chef för innovationsprogrammet RE:Source.

Lina Bergström är vd för Återvinningsindustrierna.

AKADEMIN

Formas

Det statliga forskningsrådet för hållbar utveckling, Formas, satsar varje år miljarder på forskning inom hållbarhetsområdet och de senaste åren har allt mer pengar gått till CE-forskning. Bland annat har mycket pengar gått till forskning om hur livsmedelssektorn ska bli mer cirkulär.

Vinnova

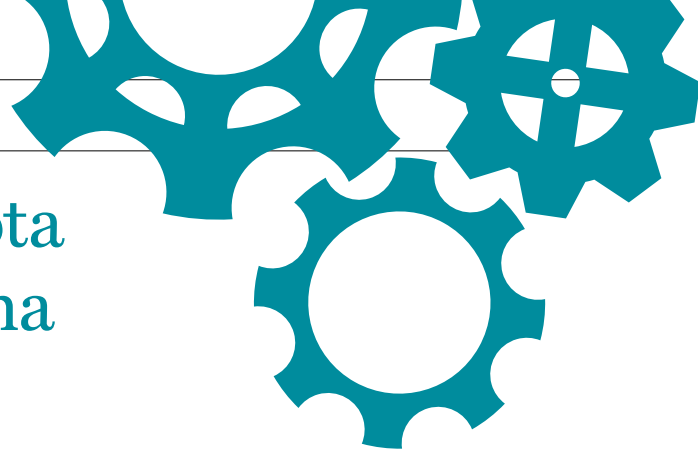
Den svenska innovationsmyndigheten Vinnova har länge finansierat forskning om cirkulär ekonomi. Under våren gav myndigheten till exempel anslag till utveckling- och innovationsprojekt som fokuserar på cirkulära flöden i befintliga eller nya tillämpningar och till projekt som utreder policy- och beteendefrågor som underlättar för en cirkulär ekonomi.

RE:source

RE:source beskrivs som Sveriges största satsning på forskning och innovation inom resurs- och avfallsområdet. Syftet är att bidra till effektivare användning av resurser och inom RE:source bedrivs ett stort antal spännande projekt med koppling till cirkulär ekonomi.

KTH

Det forskas mycket kring cirkulär ekonomi vid KTH. Ett intressant forskningsområde handlar om vilka konsekvenser, förlorare, vinnare och konflikter som växer i den cirkulära ekonomins resursomställning.

”Våra styrmedel är skapta för att lösa utmaningarna i den linjära ekonomin.”

hans, Evalena Blomqvist och Lina Bergström är alla överens om att det finns subventioner, lagar, regler och beskattningar som behöver ändras för att den cirkulära ekonomin ska kunna stimuleras.

– Våra styrmedel är skapta för att lösa utmaningarna i den linjära ekonomin. Ett exempel är avfallshierarkin som i dag motverkar cirkularitet i många fall. Ett första steg som beslutsfattare skulle kunna göra är att ta fram en hierarki för resurser, säger Pär Larshans.

En annan utveckling som är nödvändig för företagen ska kunna bli cirkulära är enligt Lina Bergström att det skapas en konkurrenskraftig marknad för sekundära material.

– Det behövs en ökad efterfrågan på återvunna råvaror. Företag måste ges rätt att äga och hantera sitt avfall i större utsträckning för att kunna skapa cirkulära materialflöden. Det behövs också ekonomiska incitament för att driva på cirkulära materialflöden, inte minst för plast och textil, säger hon.

Evalena Blomqvist vill se policyförändringar som ger producenter ökade incitament att sätta produkter på marknaden som bidrar till hållbara cirkulära materialflöden och därmed sänker uttaget av primär resurs.

Utöver politik och policyförändringar finns en rad andra bromsklossar av rent teknisk karaktär som i dag hindrar utvecklingen mot cirkularitet. Ett sådant handlar

om miljöfarlig plast och andra icke önskvärda kemikalier och produkter som inte bör bli kvar i cirkulationen.

– Allt är en fråga om riskhantering. Vi kan aldrig garantera eller säkerställa. Men man kan minska risken genom att tänka i längre cykler innan man använder materialen både första och alla andra gånger, säger Evalena Blomqvist.

Lina Bergström ser en positiv utveckling inom området plast och kemikalier.

– I dag kan flera återvinningsföretag avgifta plast från icke önskvärda kemikalier och det pågår en snabb teknikutveckling kring kemisk återvinning. Det vill säga återvinning där plast kan brytas ner till molekylnivå. Det är naturligtvis också viktigt att produkter med miljöfarlig plast inte sätts på marknaden över huvud taget. Att tänka återvinning redan på designstadiet är en förutsättning för att fasa ut dåliga plaster och icke önskvärda kemikalier ur samhället, säger hon.

Även om Sverige fortfarande präglas starkt av en linjär ekonomi finns det företag och kommuner som är cirkulära föredömen.

– Uppsala och Borlänge är två kommuner som ligger långt fram i sitt tänk - inköp som läggs om och nya principer som antas. Inom näringslivet, framförallt inom återvinningsindustrin, finns det nya företag som växer fram och gamla företag som satsar på innovation. Försäkringsbolaget

Folksam, som premierar att återta och reparera anmänt skadade produkter, är ett annat positivt exempel, säger Pär Larshans.

Lina Bergström pekar på företagen inom nätverket Circular Sweden som ambitiösa aktörer och goda förebilder. Evalena Blomqvist tycker att Göteborgs stads arbete med att förebygga avfall har visat på goda resultat. Hon lyfter också fram Eskilstunas satsning på en återbruksgalleria och Sand-

vikens kommun som planerar undervisning om cirkulär ekonomi redan i grundskolan.

Hur vet vi att då att målet är nått, att vi har ett cirkulärt samhälle? För Evalena Blomqvist har vi en cirkulär ekonomi när vi har minskat uttaget av primära resurser så att vi lever inom planetens gränser. Lina Bergström är inne på samma linje.

– När vi har ett samhälle utan stort behov av nya, ändliga råvaror. Där avfall ses som en resurs och vi har en väl utvecklad marknad för sekundärt material.

Pär Larshans ser inte att det är möjligt att under överskådlig tid nå 100 procent cirkularitet.

– Men man kan säga att vi har en cirkulär ekonomi när vi har minimerat vår resursanvändning och framförallt när vi cirkulerar produkter med ett så högt bibehållvärde som möjligt, så länge och så långsamt som möjligt. |

Pär Larshans,
hållbarhetschef
på Ragn-Sells.

FRIVILLIGRÖRELSEN

Naturskyddsföreningen

Miljörörelsen har varit relativt sena med att hoppa på det cirkulära tåget. Naturskyddsföreningen varnade också 2017 för EU:s paket för cirkulär ekonomi som organisationen ansåg kunde leda till att skadliga kemikalier stannade kvar i omloppet i stället för att utfasas. I dag arbetar organisationen aktivt med att informera om den cirkulära ekonomins fördelar.

Chemsec

Miljöorganisationen Chemsec har också uppmärksammat farhågorna med att låta skadliga kemikalier cirkulera. I mars släppte de rapporten "The missing piece - Chemicals in circular economy" där de pekar på att skadliga kemikalier fortfarande är en bortglömd fråga i den cirkulära omställningen.

CERTIFIERINGARNA

ISO

Arbetet med ny ISO-standard för cirkulär ekonomi börjar i maj i år. En standard för ledningssystem för organisationer ska tas fram och en svensk kommitté ska upprättas för att representera och föra Sveriges talan i ISO-processen.

TCO Certified

TCO Certified's senaste version, den så kallade generation 8, skapar enligt organisationen förutsättningar för en mer cirkulär produktion och konsumtion av IT-produkter genom att kräva slitstarka produkter som kan repareras, uppgraderas och återvinnas.

Våra aktuella konferenser

Möten som engagerar och ökar kunskaperna!

Aktuell Hållbarhet producerar och arrangerar några av miljö- och hållbarhetsområdets ledande konferenser och mötesplatser. Våra konferenser kännetecknas av högt tempo, varierande innehåll och stor bredd i både antal

föreläsare och deltagare. Som mest har vi haft 850 deltagare, men vi arrangerar gärna också mindre event. Vi söker alltid efter passande partners som bidrar till diskussionen.

April

24 Hållbar kommun

Maj

7 Ekotransport

22 Byggforum

Juli

1-4 Aktuell Hållbarhet Almedalen

September

5 Plast & Samhälle

Klimat effekter (datum presenteras inom kort)

Oktober

10 Cirkulär ekonomi

24 Livsmedelsforum

November

13 Hållbart Näringsliv

December

5 Nytt om Miljörätt

Läs mer på aktuellhallbarhet.se/konferens

Bli vår konferenspartner!

Jenny Elmquist, Försäljningschef
070-090 37 69, jenny.elmqvist@aktuellhallbarhet.se

**Aktuell
Hållbarhet**

Vad är egentligen cirkulärt, och vad är det inte?

Aktuell Hållbarhet bad Evalena Blomqvist, Lina Bergström och Pär Larshans definiera olika delar av begreppet cirkulär ekonomi.

Björn Anderberg bjorn.anderberg@aktuellhallbarhet.se

Plastflaskor som återvinns - hur är det en del av den cirkulära ekonomin?

Evalena Blomqvist: Om det återvunna materialet går till högvärdig användning som ersätter uttag av primära resurser, så är det cirkulärt. **Att vi reparerar och återanvänder saker, räcker det för att kalla en produkt cirkulär?**

Pär Larshans: En produkt är inte cirkulär bara för att den återanvänds. Om vi återanvänder en produkt så har vi dock en mer cirkulär livsstil. Produkten behöver vara designad för cirkularitet och vara gjord av "cirkulära material" för att vara cirkulär.

Lina Bergström: Nej, för att en produkt ska kallas för cirkulär måste den kunna plockas isär när den är uttjänt och återvinnas till en ny produkt av likvärdig kvalitet.

En produkt som designad för reparation, återanvändning och återuppbyggnad, men som under sin livscykel producerar avfall, hur är den cirkulär?

Evalena Blomqvist: Alla producerar avfall så även skalbaggar och även jag själv när jag dör blir avfall. Det centrala är sammansättning på dessa restflöden och att det finns en plan och tanke på hur dessa ska användas eller om de måste så destrueras.

Delningsekonomin räknas till den cirkulära sektorn. Men vad finns här för begränsningar, när är den inte cirkulär?

Evalena Blomqvist: Så länge någon aktivitet inte bidrar till att minska uttaget av primära resurser har jag svårt att se att den kan räknas till att bidra till den cirkulära omställningen. Om delningen bidrar till en ökad onödig förbrukning så är den inte hållbar.

Det talas ofta att cirkulär ekonomi på riktigt måste fokusera på designfasen, vad betyder egentligen det?

Lina Bergström: En produkt måste designas med återvinning i åtanke, vara enkel att ta isär efter användning och bestå av material som lätt kan återvinnas till nya, pro-

dukter med samma värde. Produkterna bör också innehålla så hög del återvunnet material som möjligt.

Cirkulär ekonomi ställer om arbetsmarknaden, men vilka behövs? Fler managementkonsulter, eller fler skomakare?

Pär Larshans: Vi kommer inte skapa en cirkulär ekonomi genom att reparera oss framåt, vi behöver ställa om vår syn på hur vi använder våra resurser.

Lina Bergström: Det är inte tillräckligt att vi bara återanvänder och reparerar produkter. Den cirkulära diskussionen måste nu börja handla om hur vi skapar storskaliga cirkulära system, inte minst inom industrin.

Evalena Blomqvist: Fler skomakare om jag får önska.

"..vi behöver ställa om vår syn på hur vi använder våra resurser"

Roligare pendling, är det framtiden?

1,7 miljoner svenskar pendlar till jobbet varje dag. Nästan lika många tycker att det är det tråkigaste som finns. Vad är lösningen? Självkörande bilar, hyperloop eller kanske lite roligare lokaltrafik?

På WSP arbetar vi dagligen med den här typen av frågor. Vi studerar trender. Vi bryter mönster. Och tillsammans med företag och städer i olika länder skapar vi innovativa lösningar för att världen ska bli en så trygg, trevlig och välfungerande plats som möjligt. Så tar vi ansvar för framtiden.

Läs mer på wsp.com/framtidssakrar

wsp Vi
framtidssäkrar
världen